

Høringsnotat

Bekendtgørelse om Fonden for Plantebaserede Fødevarer

Bekendtgørelsen blev som udkast sendt i ekstern høring den 13. oktober 2023 med frist for afgivelse af høringssvar den 10. november 2023.

Landbrugsstyrelsen har modtaget høringssvar og spørgsmål fra: Plantebranchen, Forbrugerrådet Tænk, Landbrug & Fødevarer, Økologisk Landsforening, Dansk Vegetarisk Forening, GTS-Foreningen og SEGES.

HORESTA angivet, at der ikke var bemærkninger til ændringen af bekendtgørelsen.

Høringssvarene har berørt følgende punkter:

1. De minimis og statsstøttenotificering af fonden
2. Observatørpost i støttede projekter
3. Erklæring vedr. konsulentbistand og de minimis
4. Projektets startdato
5. Information om resultater af projektet
6. Ændring af budgetter og ændring af projektet
7. Bemærkninger til konkrete bestemmelser
8. Implementering af vejledning om effektiv tilskudsforvaltning
9. Statusrapporter
10. Placering af GTS-institutioner som forsknings- og vidensformidlingsinstitutioner

I det følgende gennemgås hovedpunkter i høringssvarene. Landbrugsstyrelsens kommentarer hertil er anført i kursiv. Høringssvarene er kun gengivet i hovedtræk. For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til de fremsendte høringssvar, som kan ses på Høringsportalen.

Bemærkninger til udkastet:

1. De minimis og statsstøttenotificering af fonden

Plantebranchen, Danske Vegetarisk Forening, Økologisk Landsforening, Landbrug & Fødevarer og Forbrugerrådet Tænk bemærker, at det er positivt, at fonden får mulighed for at yde de minimis-støtte, og at fonden bør statsstøttegodkendes i EU-Kommissionen.

SEGES bemærker, at støttemulighederne bør skrives ud i bekendtgørelsen eller i en vejledning.

Landbrugsstyrelsen bemærker hertil at bemærkningerne om de minimis og statsstøttenotificering er taget til efterretning. Bekendtgørelsens støttemuligheder er udførligt

beskrevet i vejledning om statsstøtteregler og støttesatser for Fonden for Plantebaserede Fødevarer.

2. Observatørpost i støttede projekter

Plantebranchen bemærker, at en observatørpost kun bør være mulig i flerårige projekter af en vis størrelse, og at der bør være nærmere regler for, hvad posten skal omfatte.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det er uklart hvorfor det er nødvendigt med en observatørpost og uklart, hvad den indebærer. Ligeledes bemærkes det, at administrationsomkostninger i fonden bør holdes på et minimum, så så mange midler som muligt allokeres til projekter. Dansk Vegetarisk Forening bemærker, at det bør præciseres, hvad der menes med en observatørpost, da det ikke er praksis i andre fonde og derfor kan skabe usikkerhed blandt ansøgere.

Landbrugsstyrelsen bemærker hertil, at muligheden for en observatørpost giver sekretariatet mulighed for at følge med i projektet, og er den del af sekretariatets kontrolforpligtelse. Det vil bero på det enkelte projekt, hvad der er behov for ift. observatørposten. Derfor er det vanskeligt at fastsætte regler for gennemførelsen, da fonden spænder over en lang række meget forskellige projekter.

3. Erklæring vedr. konsulentbistand og de minimis

Landbrug & Fødevarer bemærker, at erklæring om, hvorvidt der indenfor de seneste tre år er modtaget støtte til konsulentbistand efter § 12, stk. 2, og de minimis efter § 28, bør kunne indsendes efter ansøgningen. Det skyldes, at f.eks. rådgivningsvirksomheden ellers på forhånd skal vide, hvem der skal modtage rådgivning eller de minimis-støtte, og indhente erklæringer fra disse virksomheder. Landbrug & Fødevarer oplyser, at det i praksis ofte ikke vil være muligt.

SEGES bemærker, at erklæringer bør indgå som en del af ansøgningsmaterialet, da dette vil gøre det administrativt lettere. Derudover gøres der opmærksom på ift. § 12, stk. 2, om erklæringer ved konsulentbistand, at det ofte ikke vil være muligt at fremsende erklæringerne ved ansøgningen. Det skyldes, at det er de enkelte landbrugere, der skal erklære sig, og det er ikke altid vil være muligt at oplyse ved ansøgningen. Det foreslås derfor, at erklæringerne kan eftersendes.

Landbrugsstyrelsen bemærker hertil, at kravet om erklæringerne ændres i bekendtgørelsen. I de tilfælde, hvor støtten til konsulentbistand eller de minimis kanaliseres videre til deltagerne i projektet, der dermed er de endelige støttemodtagere, vil tilsagnshaver, der skal viderefordre midlerne, skulle sørge for at indhente de nødvendige erklæringer fra deltagerne i projektet. Erklæringer vil skulle følge det nye bilag 3 med de heri oplyste oplysninger fra den enkelte deltager. Tilsagnshaver vil skulle opbevare erklæringer i 10 år, ligesom det gælder for regnskabsmateriale, og skal kunne fremsende erklæringerne, hvis fonden anmoder herom. Det skyldes hensynet til en effektiv kontrol med midlerne.

4. Projektets startdato

Landbrug & Fødevarer og SEGES bemærker, at det bør fremgå af bekendtgørelsen, at hvis et projekt, der er påbegyndt inden tilsagn, bevilliges midler, dækkes udgifterne fra projektets start. Landbrug & Fødevarer og SEGES bemærker, at bestemmelsen om, at ansøger for egen regning og risiko kan påbegynde projektet eller aktiviteten efter indgivelse af ansøgning til fonden, kan misforstås.

Landbrugsstyrelsen bemærker hertil, at bestemmelsen i § 16, stk. 4, udspringer af statsstøttereglerne. Som udgangspunkt bør projektet ikke påbegyndes før der er modtaget tilsagn, men det er muligt for egen regning og risiko at påbegynde projektet efter ansøgningen

er indsendt, men før tilsagnet er modtaget. Dermed løber ansøger en risiko, hvis der modtages afslag på ansøgningen, og projektet er igangsat. Det er det, der menes med egen regning og risiko. Hvis ansøger modtager tilsagn vil det være gældende for det projekt, der er ansøgt om og de udgifter der er oplyst i ansøgningen. Dermed vil det være fra projektets start, selv om det ligger før tilsagnet. Landbrugsstyrelsen vil overveje at skrive oplysningen ind i vejledningsmaterialet, da forslaget har vejledende karakter.

5. Information om resultater af projektet

Landbrug & Fødevarer og SEGES bemærker til § 17, at det bør fremgå, at der i forbindelse med ekstern anvendelse af og information om resultater alene er krav om oplysning om, at fonden har ydet støtte til projektet, hvis formidlingen er til den brede offentlighed.

Landbrugsstyrelsen bemærker hertil, at det er vigtigt at det fremgår af f.eks. rapporter, materiale og oplæg m.v. at projektet er støttet af Fonden for Plantebaserede Fødevarer. Det bemærkes ligeledes, at dette er almindelig praksis, der f.eks. også er gældende i Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram. Det bemærkes, at der med "ekstern anvendelse af og information om" forstås formidling til den brede offentlighed, hvorfor der ikke foretages ændringer i bestemmelsen. Landbrugsstyrelsen vil dog overveje om formuleringen giver anledning til en præcisering af vejledningsmaterialet.

6. Ændring af budgetter og ændring af projektet

Landbrug & Fødevarer spørger, om reglen i § 19, stk. 2 er fra en EU-forordning eller en national fastsat regel og i så fald, hvad baggrunden for reglen er. Ligeledes bemærker Landbrug & Fødevarer, SEGES og GTS-Foreningen til bestemmelsen i § 20 om ændring af projektet, at reglen bør gøres mere fleksibel. Det skyldes, at bestyrelsen kan være lang tid om at træffe en beslutning, hvilket kan være en udfordring, hvis der i projektet er opstået et problem, der kræver hurtigere handling. Det vil være i tråd med kravet om sparsommelighed og effektivitet. Økologisk Landsforening og SEGES bemærker, at ansøgninger om ændringer bør behandles indenfor kort tid, f.eks. indenfor 2-3 uger, da en lang sagsbehandlingstid kan betyde en udskydelse af projektet. SEGES foreslår, at grænsen for, hvornår der skal indsendes ændringsbudget ændres fra 10 pct. til 25 pct. Ligeledes foreslås det at tilføje, at der kan ansøges om projektførlængelse, da der undervejs i et projekt kan opstå situationer, der gør det umuligt at afslutte projektet inden for den oprindelige projektperiode.

Landbrugsstyrelsen bemærker hertil, at bestemmelsen i § 19, stk. 2, er en national regel, der implementerer den kommende vejledning om effektiv tilskudsforvaltning. I forhold til projektændringer vil styrelsen indsætte en dispensationsmulighed, således at der i særlige tilfælde kan dispenseres fra kravet om forudgående tilladelse til ændring af projektet. Der vil ikke i bekendtgørelsen blive fastsat regler om sagsbehandlingstider, idet sekretariatet bestræber sig på at behandle anmodninger så hurtigt som muligt.

Grænsen for fremsendelse af ændringsbudgetter er fastsat i overensstemmelse med vejledning om effektiv tilskudsforvaltning. Det fremgår af bekendtgørelsens § 16, at projektperioden som udgangspunkt maksimalt er fem år fra startdatoen, og at den konkrete projektperiode fremgår af tilsagnet. § 16, stk. 2, giver mulighed for at forlænge projektperioden.

7. Bemærkninger til konkrete bestemmelser

Landbrug & Fødevarer bemærker, at bekendtgørelsens § 25 bør anvende betegnelsen landbrugsprodukter i stedet for landbrugsplanteprodukter for at sikre konsekvent begrebsanvendelse. Derudover bemærkes det, at bestemmelsen henviser både til ABER og GBER,

og at de minimis vil kunne anvendes, hvilket fremgår af § 28. Bestemmelsen bør overvejes at gøres mere læsevenlig. Landbrug & Fødevarer, SEGES og GTS-Foreningen bemærker, at det må være en fejl, at mødereferater i § 27 skal fremsendes til GUDP-sekretariatet.

Til § 33 bemærkes det, at der i praksis vil være tilsagnshavere, der afslutter aktiviteter forud for andre, og det foreslås, at bestemmelsen gøres mere fleksibel. Økologisk Landsforening spørger til forståelsen af § 33 ift. projektleders opgave i forbindelse med fremsendelser af udbetalingsanmodninger. SEGES bemærker, at det er uklart, hvorvidt alle deltagere i et projekt skal indsende samtidigt, eller om det er alle, der ønsker udbetaling i et projekt, der skal indsende samtidigt. Hvis det er det første, er det meget omkostningstungt, hvis en deltager kun har haft få udgifter.

Dansk Vegetarisk Forening beder om præcisering af § 39, stk. 2, ift. om private virksomheder kun kan opnå 18 pct. i overhead eller om de kan få 30 pct.

GTS-Foreningen foreslår herudover, at sekretariatet benævnes konsekvent igennem bekendtgørelsen.

SEGES bemærker til § 10, at der kan være behov for ekstern bistand fra udenlandske forskningsinstitutioner eller virksomheder, og det bør derfor indgå i bestemmelsen. Ligeledes bemærkes det til § 11, stk. 2, om anvendelse af budgetskema, at dette er en vejledende oplysning, der ikke behøver at stå i bekendtgørelsen.

Landbrugsstyrelsen bemærker hertil, at § 25 er bygget op på samme måde som de øvrige bestemmelser om fondens støttemuligheder. Bestemmelserne er emneopdelt på f.eks. fremstød, konsulentbistand og forskning og henviser inden for disse emner til de relevante artikler i hhv. ABER, GBER og FIBER. De minimis fremgår af en separat bestemmelse, da det er muligt at yde de minimis efter alle fondens støttemuligheder, f.eks. fremstødsforanstaltninger. Landbrugsstyrelsen vil sørge for konsekvent anvendelse af begreber, samt benævnelsen af sekretariatet.

Det er korrekt, at der er en fejl i § 27. Referater skal fremsendes til Plantefondens sekretariat. Det vil blive rettet.

§ 33 fastsætter, at alle tilsagnshavere i samme projekt skal anmode om udbetaling samtidigt. For nogle tilsagnshavere vil det være afsluttende anmodninger, og for andre vil det være løbende udbetalinger til projektet. Det er således ikke et krav, at man skal vente for at få sin afsluttende udbetaling. Efter § 33 skal projektleder sørge for, at udbetalingsanmodninger indsendes samtidigt til sekretariatet. Den eneste undtagelse er lønoplysninger og andre personoplysninger, da disse indsendes af de enkelte projektdeltagere. Projektleders rolle er at sikre, at alle udbetalingsanmodninger indsendes samtidigt. Alle deltagere i projektet skal indsende udbetalingsanmodning samtidigt, hvis en deltager ønsker udbetaling. Hvis en deltager har haft få udgifter på 100.000 kr. eller derunder, skal der dog ikke gennemføres en revision af anmodningen, der i stedet skal ledelsespåtegnes.

Ifølge § 39, stk. 2, kan private virksomheder få overhead beregnet som 18 pct. af de direkte lønudgifter. Ifølge § 39, stk. 3, kan private virksomheder, organisationer mv., der fremmer samfundsmæssige målsætninger gennem aktiviteter til gavn for en bred kreds og som ikke selv er den umiddelbare begunstigede af tilskuddet, efter en konkret vurdering få op til 30 pct. i overhead. Det er sekretariatet, der foretager denne vurdering.

§ 10 er en oplystning af hvilke virksomheder, organisationer m.v., der kan ansøge om støtte i fonden. Ekstern bistand er en støtteberettiget omkostning og ikke et selvstændigt ansøgningsberettiget subjekt. Derfor vurderes det ikke at skulle anføres i § 10. Ekstern bistand fremgår af de enkelte støttemuligheder i bekendtgørelsens kapitel 4.

§ 11 om budgetschema er ikke en vejledende oplysning, da det er et krav, at budgetschemaet anvendes. Er dette ikke opfyldt, kan ansøgningen få afslag på grund af manglende opfyldelse af ansøgningskravet.

8. Implementering af Vejledning om Effektiv Tilskudsforvaltning

Landbrug & Fødevarer, SEGES og GTS-Foreningen bemærker, at vejledning om effektiv tilskudsforvaltning bør implementeres fuldt ud ift. fastsættelse timesats og overhead. Vejledningen giver tilskudsmyndigheden mulighed for at hæve timesatsen med op til 20 pct. Ligeledes spørges der til baggrunden for de 18 pct. i § 39, stk. 2. Økologisk Landsforening bemærker, at 1642 timer er en høj årsnorm, da der for langt de fleste ansatte vil være andet i normen end projekttimer.

GTS-Foreningen bemærker, at det er positivt, at GTS-institutioner som forsknings- og vidensformidlingsinstitutioner kan få 44 pct. i overhead, men foreslår også, at fonden anvender den omkostningsneutrale GTS-sats, der anvendes i andre offentlige programmer bl.a. på Uddannelses- og Forskningsministeriets område. SEGES bemærker ligeledes, at det er positivt, at private forsknings- og vidensformidlingsinstitutioner er sidestillet med offentlige forsknings- og vidensformidlingsinstitutioner i forbindelse med overhead.

Landbrugsstyrelsen bemærker hertil, at de 18 pct. i § 39, stk. 2, er fra vejledning om effektiv tilskudsforvaltning. Ift. årsnormen på 1.642 timer er denne også taget fra vejledningen, men det er besluttet ikke at anvende muligheden for at hæve satsen med yderligere 20 pct., da det for forskningsinstitutioner allerede er muligt at få 44 pct. i overhead. Der vurderes derfor ikke at være behov for også at hæve timeberegningssatsen. Det er en væsentlig forudsætning, at fondens midler anvendes sparsommeligt og effektivt. Overheadreglerne i bekendtgørelsen er implementeret fra vejledning om effektiv tilskudsforvaltning, ligesom en række andre punkter i bekendtgørelsen er fastsat på baggrund af denne vejledning. Der ses ikke at være grundlag for at afvige fra vejledningens forhold i dette særlige tilfælde. Derudover vurderes det, at der bør være ligebehandling af forskningsinstitutionerne, og en særskilt GTS-sats ville give GTS-institutioner en særstatus over andre lignende forskningsinstitutioner.

9. Statusrapporter

Økologisk Landsforening bemærker, at det bør være muligt for etårige projekter at få udbetalt støtte uden godkendelse af statusrapport, da der typisk vil gå ca. 6 måneder, før man i så fald kan få udbetalt støtte, hvilket kan presse likviditeten hos ansøgere. Dansk Vegetarisk Forening bemærker, at det bør overvejes om datoen for indsendelse af statusrapporter skal ændres til 1. april, da det vil give bedre mening for de projekter, der varer 18-24 måneder. Den endelige afrapportering vil i disse tilfælde finde sted kort tid efter den foreslåede frist 1. juli, og projekter, der varer 24 måneder, vil kunne køre 3/4-dele af projektperioden, før de skal fremsende statusrapporten, hvilket ikke giver mening.

Landbrugsstyrelsen bemærker hertil, at det er væsentligt, at fonden kan følge den faglige fremdrift i projektet, hvilket kræver, at statusrapporten kan godkendes og sammenholdes med den indsendte opgørelse over udgifter i projektet. Uden dette vil det blive vanskeligt for fonden at sikre kontrollen med projektet, anvendelsen af de tildelte midler og den faglige del af

projektet. Ift. datoen for statusrapporter er udgangspunktet den 1. juli i et givent år. Det gælder dog kun for projekter, der har været i gang i mindst 8 måneder inden den 1. juli. Der skal være et fornuftigt tidsrum mellem projektets start og den første afrapportering. Da fondens projekter har forskellige længder, kan der opstå udfordringer uanset hvilken dato, der vælges. Landbrugsstyrelsen vil derfor fastholde datoen, og evt. tage den op til revision, når der er opnået praktisk erfaring med, hvordan reglen fungerer i praksis, og om der reelt er udfordringer med den. Det bør så vidt muligt undgås at have for mange forskellige datoer til projekter af forskellige længder, da det gør reglerne sværere at overskue.

10. Placering af GTS-institutioner som forsknings- og vidensformidlingsinstitutioner

GTS-Foreningen bemærker, at der er behov for at præcisere GTS'ernes placering i bekendtgørelsen. Det bør tydeliggøres, at GTS'er er forsknings- og vidensformidlingsinstitutioner både i bekendtgørelsens § 2 om definitioner, § 39 om overhead og bekendtgørelsens bilag 2. Dette skyldes, at der fortsat består en vis usikkerhed, da bekendtgørelsen ikke nævner GTS'er.

Landbrugsstyrelsen bemærker hertil, at bekendtgørelsens § 2, nr. 1, definerer forsknings- og vidensformidlingsinstitutioner som; en enhed uanset dens retlige status (offentligretlig eller privatretlig status) eller finansieringsform, hvis primære mål er uafhængigt af andre interesser at bedrive grundforskning, industriel forskning eller eksperimentel udviklingsaktivitet eller formidle resultaterne heraf til en bredere kreds gennem undervisning, udgivelsesaktivitet eller vidensoverførsel. Denne definition vurderes at ville kunne omfatte GTS'er. Forsknings- og vidensformidlingsinstitutioner anvendes igen i § 39 og i bilag 2 med den forståelse som står beskrevet i § 2, nr. 1. Definitionen i § 2, nr. 10, er en ordet gengivelse af definitionen i den generelle gruppefritagelsesforordning 651/2014 (GBER), hvorfor denne ikke udvides eller præciseres.